



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)



SAYI : 2019/3655-S.5303

BAŞVURU NO : 2019/3559

KARAR TARİHİ : 24/05/2019

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN

BAŞVURUYA KONU İDARE : TCDD 6. Bölge Müdürlüğü

BAŞVURUNUN KONUSU : Lojman talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 13/02/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvuran, TCDD 6.Bölge Müdürlüğünde ... İstasyonunda tren teşkil işçisi olarak çalıştığını, ancak Kahramanmaraş'ta ikamet ettiğini, Kahramanmaraş Gar Sahasında bulunan lojmanlardan 2016 yılından beri defalarca talep etmesine rağmen bu haktan faydalanamadığını, Kahramanmaraş Gar Sahasında bulunan lojmanların kurum personelleri hariç üçüncü kişilere kiraya verildiğini ve lojman dışı kullanıldığını belirterek TCDD personeli olmayan üçüncü kişilerin lojmanları boşaltmasını ve kendisine lojman tahsis edilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. TCDD 6.Bölge Müdürlüğünün 13/03/2019 tarih ve E.98913 sayılı yazısında özetle; başvuranın Bölge Müdürlüğü bünyesinde Kahramanmaraş ili ... Tren İstasyonunda tren teşkil işçisi olarak çalıştığı, çalıştığı istasyondan değil, işyerine 30 km uzaklıktaki Kahramanmaraş Gar Sahasındaki lojmanların tahsisi için başvurduğu, üçüncü kişiye kiraya verilmiş olan lojmanı talep ettiği, lojman tahsisinde önceliğin lojmanın bulunduğu istasyondaki personele ait olduğu, başvuranın Kahramanmaraş Gar personeli olmadığı, ayrıca Kahramanmaraş'ta boş lojman olmadığından talebinin lojman komisyonunun toplantı gündemine alınmadığı, Kahramanmaraş Gar Sahasında 33 adet lojman bulunduğu, bunların 2 adedinde TCDD taşımacılık A.Ş.'nin, 11 adedinde kendi personellerinin, 20 adedinde ise en eskisi 1998, en yenisi 2016 tarihli olmak üzere üçüncü kişilerin kiracı olarak oturdukları, üçüncü kişilerin TCDD Taşınmazları Kira Yönetmeliği kapsamında imzalanan kira sözleşmeleri karşılığında ikamet ettikleri, lojmanların boşalması halinde, öncelikle Kahramanmaraş Gar personelinin lojman taleplerinin karşılanacağı, başvuranın lojman sıralamasında 6.sırada olduğu, boş lojman olmadığından bu aşamada yapılabilecek bir işlem olmadığı, başvuranın görevli olduğu ... İstasyonundan lojman talep etmesi halinde talebinin Görev Tahsisli olarak karşılanabileceği belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74’üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında: *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikayetleri inceler.”*

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun Görevi” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrasında: *“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”*

5. 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun,

5.1. “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde: *“Bu Kanunun amacı; kamu konutlarının tahsis biçimi, oturma süresi, kira, bakım, onarım ve yönetimine ilişkin temel ilkeleri belirlemektir.”*

5.2. “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde: *“Bu Kanun; a) Genel bütçeye giren daireler, katma bütçeli kurumlar, il özel idareleri, belediyeler, il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, b) İktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, sermayesinin tamamı bu kamu teşebbüslerine ait müesseseler, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşlarına ait olan bağlı ortaklıklar, c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları hariç olmak üzere, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan bankalar ile kamu kurum ve kuruluşları, d) Kanunlarla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, beden terbiyesi bölge müdürlükleri, Tarafından yurt içinde ve yurt dışında inşa ettirme, satın alma, kiralama suretiyle temin olunan ve bu kurum ve kuruluşlar personelinin yararlanması için ayrılan kamu konutlarını kapsar...”*

6. Kamu Konutları Yönetmeliğinin,

6.1. “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde: *“Bu Yönetmeliğin amacı, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen kurum personeline kamu konutlarının tahsis şekli, oturma süresi, kira, bakım, onarım ve yönetimine ait usül, esas ve şartlar ile uygulamaya dair diğer hususları tesbit etmektir.”*

6.2. “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinin birinci fıkrasında: *“Bu Yönetmelik, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun 2 nci maddesinde sayılan kamu kurum ve kuruluşları personelinin yararlanması için yurt içinde ve yurt dışında inşa ettirme, satın alma ve kiralama suretiyle sağladıkları kamu konutlarını kapsar.”*

7. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Kamu Konutları Yönergesinin,

7.1. “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde: *“(1) Bu Yönergenin amacı; TCDD Taşımacılık A.Ş. kamu konutlarının şirket personeline tahsis şekli, oturma süresi, kira, yönetim ve uygulamaya ilişkin diğer hususlarını belirlemektir.”*

7.2. “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde: *“(1) Bu Yönerge, TCDD Taşımacılık A.Ş. personelinin yararlanması için TCDD Taşımacılık A.Ş. tarafından tahsis edilen kamu konutlarını kapsar...”*

düzenlemeleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİ’NE ÖNERİSİ

8. Başvuranın iddiaları, İdarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamını birlikte değerlendirilmesi neticesinde; başvuranın lojman talebinin mevzuat çerçevesinde, yapılacak puanlama ve sıralamaya uygun olarak değerlendirilmesi yönünde TCDD 6.Bölge Müdürlüğüne tavsiyede bulunulmasına, başvuranın personel olmayan kişilerin çıkartılması ve lojmanların boşaltılmasına ilişkin talebinin ise reddine, yönelik hazırlanan Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Karar Önerisi Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

9. Kahramanmaraş ili ... İstasyonunda tren teşkil işçisi olarak çalışan başvuran, kendisine Kahramanmaraş Gar Sahasında bulunan lojmanlardan tahsis edilmesini talep etmektedir.

10. Başvuran, 06/04/2017, 26/09/2017, 23/01/2018 ve 25/03/2018 tarihlerinde vermiş olduğu dilekçelerle Kahramanmaraş Gar Sahasında üçüncü kişilere kiraya verilmiş olan lojmanlardan birinin süresinin uzatılmayıp kendisine tahsis edilmesi talebinde bulunmuş ancak TCDD 6. Bölge Müdürlüğü tarafından, Kahramanmaraş Gar Sahasında 33 adet lojman bulunduğu, bunların 2 adedinde TCDD taşımacılık A.Ş.’nin, 11 adedinde kendi personellerinin, 20 adedinde ise en eskisi 1998, en yenisi 2016 tarihli olmak üzere üçüncü kişilerin kiracı olarak oturdukları, dolayısıyla halihazırda boş lojman bulunmadığı gerekçesiyle başvuranın talebi reddedilmiştir.

11. Kamu konutlarının tahsis şekli, oturma süresi, kira, bakım, onarım ve yönetimine ilişkin usul ve esaslar Kamu Konutları Kanunu ve Kamu Konutları Yönetmeliğinde düzenlenmiştir. TCDD Taşımacılık A.Ş. kamu konutlarına ilişkin düzenlemeler ise bahse konu Kanun ve Yönetmelik doğrultusunda Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Kamu Konutları Yönergesinde öngörülmüştür.

12. Kamu Konutları Kanununun 2’nci maddesinde, *“Bu Kanun aynı maddede belirtilen personelin yararlanması için ayrılan kamu konutlarını kapsar.”* demek suretiyle kamu konutlarından kamu personelinin yararlanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Yine aynı şekilde Kamu Konutları Yönetmeliğinin 1’inci maddesinde yer alan, *“Bu Yönetmeliğin amacı, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun 2’nci maddesinde belirtilen kurum personeline kamu konutlarının tahsis şekli...”*, 2’nci maddesinde belirtilen, *“Bu Yönetmelik, 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununun 2’nci maddesinde sayılan kamu kurum ve kuruluşları personelinin yararlanması için yurt içinde ve yurt dışında inşa ettirme, satın alma ve kiralama suretiyle sağladıkları kamu konutlarını kapsar.”* düzenlemeleriyle; kamu konutlarının kamu personelinin yararlanması için sağlandığı ve bu konutların kamu personeline tahsis edileceği açık bir şekilde ifade edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Kamu Konutları Yönergesinde de, Yönergenin amacının; TCDD

Taşımacılık A.Ş. kamu konutlarının şirket personeline tahsis şekli, oturma süresi, kira, yönetim ve uygulamaya ilişkin diğer hususlarını belirlemek olduğu ve TCDD Taşımacılık A.Ş. personelinin yararlanması için TCDD Taşımacılık A.Ş. tarafından tahsis edilen kamu konutlarını kapsadığı belirtilerek TCDD Taşımacılık A.Ş. kamu konutlarının şirket personelinin yararlanması için tahsis edildiği ve bu amaçla şirket personeline kullanılacağı vurgulanmıştır.

13. Somut olaya bakıldığında ise, başvuranın lojman talep ettiği Kahramanmaraş Gar Sahasında bulunan 33 adet lojmandan 20 tanesinde üçüncü kişilerin kiracı olarak oturdukları görülmektedir. Hiç şüphesiz, kamu konutlarının yapılış amacı bu konutlardan kamu personelinin faydalandırılmasıdır. Dolayısıyla talep olması halinde kamu konutlarına öncelikle kamu personelinin yerleştirilmesi gerekmektedir. Başvuran 2017 ve 2018 yıllarında 4 ayrı dilekçe ile lojman talebinde bulunmuş ancak İdare bahse konu konutlarda üçüncü kişilerin kiracı olduğundan bahisle başvuranın talebini reddetmiştir. Ancak üçüncü kişilere kiraya verilen kamu konutlarına bakıldığında, en eski 1998 yılında en yeni ise 2016 yılında kiraya verildiği, yani tamamı 3 yıldan fazla olmak üzere yaklaşık 21 yıl kadar oturan kiracının bulunduğu görülmektedir. Kendisine lojman tahsis edilen kamu personeli için bile mevzuatta lojmandan yararlanması bakımından belli süreler öngörülmüşken, kiracı olan üçüncü kişiler bakımından ise lojmanda oturmalarına ilişkin herhangi bir süre sınırı getirilmemiştir. Nitekim üçüncü kişi bir kiracının lojmanı yaklaşık 21 yıldır kullanması bunun göstergesidir. Haliyle bu durum kendi personelinin TCDD kamu konutlarından yararlanmasını oldukça zorlaştırmaktadır.

14. Bunlarla beraber, Kahramanmaraş Gar Sahasındaki lojmanlar için halihazırda 8 personelin sıra beklediği, başvuranın da 6. sırada olduğu görülmektedir. İdare lojmanda kiracı olan üçüncü kişilerle her sene başında sözleşme yenilemektedir. Dolayısıyla üçüncü kişilerle olan kira sözleşmelerinin yenilemesi aşamasında, personelin lojman talepleri dikkate alınmak suretiyle TCDD kamu konutlarından amacına uygun olarak kendi personelinin faydalanmasını teminen İdare tarafından kira sözleşmelerinin yenilenip yenilenmeyeceği konusunda gerekli değerlendirmelerin yapılması gerekir. Ayrıca İdare ile üçüncü kişiler arasında yapılmış olan kira sözleşmelerinde, kiralanan taşınmaza TCDD tarafından ihtiyaç duyulması halinde sözleşmenin İdare tarafından feshedilebileceğine dair imkan da tanınmıştır. Tüm bu sebeplerle TCDD kamu konutlarının kendi personelinin yararlanması amacına uygun olarak tahsis edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

15. Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın lojman talebinin reddedilmesi işleminin hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

16. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin idare tarafından süresi içerisinde, tam ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, ayrıca idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde "*kanunlara uygunluk*", "*makul sürede karar verme*", "*hesap verilebilirlik*", "*kararların gerekçeli olması*" ve "*kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi*" ilkelerine uygun davrandığı, ancak idarenin, başvurana verdiği cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurabileceğini göstermediği bu nedenle "*karara karşı başvuru*"

yollarının gösterilmesi” ilkesine uygun davranmadığı tespit edilmiş olup, İdarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

17. 6328 sayılı Kanunun 21’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse dava açma süresinden (varsa) arta kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup Kahramanmaraş İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN KABULÜNE;**

Başvuranın lojman talebinin karşılanmasına yönelik gerekli işlemlerin yapılması hususunda **TCDD 6. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Kararın BAŞVURANA ve TCDD 6. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNE tebliğine,

6328 sayılı Kanunun 20’nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **TCDD 6. Bölge Müdürlüğünce** bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi